

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת. ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430

טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בבא מצייעא דף צו.

שאלה בבעלים באופנים דלהלן ונאנסה הפרה, אליבא דמאן הוא חייב, ואליבא דמאן הוא פטור?

אליבא דמאן הוא פטור - דלא הוי שאלה בבעלים	אליבא דמאן הוא חייב - דהוי שאלה בבעלים	
לר' יוחנן ²	לריש לקיש	שאל פרה ¹ מן האשה ונשאל לו בעלה
		אשה ששאלה פרה ³ ונשאל בעליה לבעלה
לר' יונתן	לר' יאשיה ⁴	האומר לשלוחו "צא והשאל עם פרתי"

במה נחלקו האמוראים דלעיל?

הקונה שדה מחברו לפירותיה		האומר לאפוטרופוס שיפר נדרי אשתו
מביא וקורא - קנין פירות כקנין הגוף	לר' יאשיה	לא מהני - בעינן דוקא שבעלה יפר
מביא ואינו קורא - קנין פירות לאו כקנין הגוף	לר' יונתן	מהני - מצינו תמיד ששלוחו של אדם כמותו

האומר לעבדו "צא והשאל עם פרתי", מה צדדי האיבעיא של רב עיליש?

הצד שחייב	הצד שפטור	
דאין שלוחו כמותו לענין זה	יד עבד כיד רבו יותר משליח	לר' יאשיה - אין שלוחו כמותו ⁵
עבד לא יכול להיות שליח ⁶	דשלוחו כמותו גם לענין זה	לר' יונתן שלוחו של אדם כמותו

¹ דהיינו ששאל פרת נכסי מלוג שלה. וקשה, שהרי האשה אינה יכולה להשאיל פרת נכסי מלוג לבדה, שהרי הם משועבדים לבעלה. ונחלקו שני תירוצי התוס' (ד"ה שאל) אם לשון הגמ' לאו דוקא, והאיש הוא שהשאיל הפרה של נכסי מלוג, או אם כוונת הגמ' שהאיש צריך רשותה כדי להשאיל לפרת נכסי מלוג שלה, ושניהם השאילוה (עי' מהרש"א ותוס' רא"ש).

² מצינו שסובר ר' יוחנן שקנין פירות הוא כקנין הגוף, וממילא הבעל בנכסי אשתו אף שיש לו רק קנין פירות - הוא כקנין הגוף, ולכן אם נשאל הבעל עם פרת אשתו - חשוב שאלה בבעלים ופטור, וכן אם שאלה האשה פרה לעבודת נכסי מלוג ובעל הפרה נשאל לבעלה - חשוב ג"כ שיש כאן שאלה בבעלים.

³ לצורך לעשות בה עבודה בנכסי מלוג שהכניסה לבעלה. ומשאיל הפרה נשאל לבעלה של שהאשה, והנידון אם חשיב בזה בעליו עמו.

⁴ כדמבואר בדבריו לקמן גבי נדרים שאין אפוטרופוס יכול להפר נדרי אשתו. והקשו התוס' (בד"ה שליח), דהא ודאי מודה ר' יאשיה בכלל ש"שלוחו של אדם כמותו", ושאני התם בנדרים שיש גזה"כ "אשה" "אשה" תרי זימני למעט שליח. ותירצו, שגם כאן כתוב "בעליו" תרי זימני ומשמע למעט שליח.

⁵ כמבואר לעיל, שלענין להחשב שאלה בבעלים בעינן דוקא בעליו עמו, ולא שלוחו.

⁶ דדוקא שליח שהוא בר מצות, אבל עבד אינו שייך במצות שאלה - שהרי אלו לו שום דבר בלא בעלות רבו.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430

טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בבא מציעא דף צו:

האם הבעל חייב לשלם במקרים דלהלן אם נאנסה הבהמה?

לרבא, דבעל וכו' הוא לוקח ¹	לרמי בר חמא, דבעל בנכסי אשתו שואל או שוכר		
	אם הוא שואל	אם הוא שוכר	
אם הוא לוקח ²	פטור ⁵	פטור ⁴	שכר או שאל ³ ממנה פרה ואח"כ נשאה
פטור ⁶	פטור ⁴	לרבנן: פטור לר' יוסי: חייב ⁷	שכרה היא פרה מעלמא ואח"כ נשאה

אשה נשואה שנפלה לה ירושה מבית אביה, והיה בהם מעות של הקדש ולא ידעו, מה הדין?

כשהשתמש הבעל במעות	שעת נפילת הירושה - קודם שהשתמשו במעות			
	בית דין	האשה	הבעל	
----	----	ספק מי מבין שניהם מועל		לרמי בר חמא
מועל	אינם מועלים	אינה מועלת	אינו מועל	לרבא

השואל גרזן מחברו ונשבר, כיצד דין התשלומין? [תד"ה זיל].

אליבא דרב כהנא ורב אסי ⁸	אליבא דרב	
יחזיר השברים, ויוסיף עד דמי הגרזן	ישלם גרזן מתוקן ⁹	לרש"י
אינו משלם הפחת שנפחתו השברים עד שעת העמדה בדין	משלם הפחת שנפחתו השברים עד שעת העמדה בדין ¹⁰	לרשב"ם
מלמדים אותו לשלם השברים ולהשלים עליהם	אין מלמדים אותו לשלם השברים - אלא ישלם בכסף ¹¹	לריב"ם

¹ ראה בתוס' (בד"ה אלא), שכתבו שאף שדינו כלוקח דוקא היכא שאין הפסד לאחרים, דבכה"ג שיש הפסד לאחרים דינו כיוורש, מ"מ כאן לא חשיב הפסד למשאל אי פטרינן לבעל בגניבה ואבידה (דהיינו שאין אנו דנים אותו כיוורש, שחייב בגניבה ואבידה בשור ששאל אביו), כי יכל לא להשאל.

² אם הוא לוקח - אינו בכלל דין שמירה ולא מקבל אחריות אפ"י שמותר לו להשתמש בהם. אכן כתבו התוס' (בד"ה בעל) דנראה לר"י דהוי לפחות שומר חנם וחייב בפשיעה.

³ כן כתבו התוס' (בד"ה דאגר), דה"ה דהוי מצי למיבעי בשאל. ולפ"ז הביאור למסקנת הגמ', דאתיא **שאלה** בבעלים ומפקעא **שאלה** שלא בבעלים.

⁴ כן הסיקה הגמ', דבשעת הנישואין באה שכירות (או שאלה) בבעלים ומוציאה ממה שהיה שכירות (או שאלה) שלא בבעלים עד הנישואין, כיון חשוב כשכירות (או שאלה) חדשה משעה שנשאה, ואז היתה עמו. ואף שנקטה הגמ' ששכר הפרה ממנה, ה"ה נמי בשאלה ממנה, עי' הערה הבאה.

⁵ הטעם, שהרי השוכר פטור באונסין גם אם לא היתה השכירות בבעלים.

⁶ מקרה זה לא נזכר בגמ', אולם פשוט שפטור, דכיון שהוא לוקח חשוב שהוא שלו.

⁷ הטעם, כיון שמשלם הבעל למשכיר ולא לאשתו, ואינו כשאלה בבעלים כלפי המשכיר, רק כלפי אשתו.

⁸ לפי כל השיטות בראשונים טעמא דרב כהנא ורב אסי דס"ל שאין השואל קונה החפץ שהזוק כמו גנב שקונה ע"י שינוי, ולכן מעולם לא יצאו השברים מרשות המשאל (כמבואר בב"ק צד.).

⁹ עי' הערותנו לב"ק יא. (באנגלית, בשם מהר"י כ"ץ בש"מ שם), דכוונת רש"י דאתיא סוגיין כרב הונא (ב"ק ט.), דס"ל שמי שיש לו כסף או מיטב אינו משלם לנזיקין בשוה כסף, ומי"מ ס"ל לרב כהנא ורב אסי שמשלם השברים כיון שריבתה אותם קרא ד"והמת יהיה לו" לתשלומין. ובתוס' ב"ק שם הבינו דס"ל לרש"י כר"ח ובעל השאלות, דמיעטה קרא ד"אשר גזל" לגנב (ושואל, לרב) מדין תשלומי שוה כסף, וכדאיתא בירושלמי.

¹⁰ והיינו "פחת נבילה". ורב כהנא ורב אסי פוטרים הניזק מפחת נבילה מקרא ד"והמת יהיה לו".

¹¹ דאף ששוה כסף ככסף לנזיקין, מ"מ אין מלמדים אותו לשלם בשוה כסף.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430

טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בבא מציעא דף צו:

האם שמין לגנב גזלן ושואל? [ע"פ ב"ק יא., הובא בתוד"ה זיל].

שואל	גנב וגזלן	
אין שמין ¹	אין שמין	רב ושמואל
שמין	אין שמין	רב כהנא ורב אסי ²
שמין	שמין	ר' אלעזר

¹ כן הגירסא בתוס' שלפנינו, והיינו לפי הס"ד דרב שאמר זיל שלים ליי נרגא מעליא, ובמהרש"א הגיה שמין, והיינו לפי מסקנת הסוגיא, דשתיק רב מפני שהודה לרב כהנא ורב אסי דשמין.
² והכי הלכתא, כדמסקינן בב"ק שם.